

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 371/2016
27.07.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, судије Гордане Ајншпилер Поповић и Бранка Станића, чланова већа, у правној ствари тужиоца „АА“ из ..., кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Влада Кезић, адвокат из ..., против тужене „ББ“ из ..., кога заступа пуномоћник Милош Милошевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5890/15 од 14.07.2016. године, донео је у седници већа одржаној дана 27.07.2017. године, следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5890/15 од 14.07.2016. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 2419/2012 од 09.06.2015. године, у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да плати тужиоцу на име накнаде стварне штете и изгубљене добити износ од 22.211.903,28 динара са каматом на појединачне износе који су ближе одређени у овом ставу од доспелости до исплате. Ставом II изреке одбијен је као неоснован приговор литиспенденције туженог, а ставом III изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 665.160,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5890/15 од 14.07.2016. године, у ставу један изреке делимично се одбијају жалбе тужилаца као неосноване и потврђује наведена првостепена пресуда у ставу I изреке, док се преиначава одлука о трошковима поступка из става III изреке и одлучује да се обавезује тужилац да плати туженом износ од 409.830,00 динара на име трошкова парничног поступка. Ставом два изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5890/15 од 14.07.2016. године, тужилац преко пуномоћника благовремено изјављује ревизију због погрешне примене материјалног права. Трошкове није тражио нити определио.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Истичући повреде поступка у погледу одређивања вештачења, оцене доказа као и у погледу утврђеног чињеничног стања, ревидент указује на релативно битне повреде евентуално учињене у првостепену поступку које ревизијски суд нема овлашћења да цени према члану 407. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су биле у пословном односу по основу Уговора о дистрибуцији од 03.03.2008. године на основу којег је тужени продавао и испоручивао тужиоцу као дистрибутеру сладолед из свог асортимана и истовремено га овластио да као дистрибутер врши дистрибуцију и даљу продају на територији општине ... са околином и Општини ... са околином у складу са пословном политиком туженог. Обавеза туженог била је да испоручује робу прописаног квалитета, а предвиђено је да ће се странке договарати око поруџбина и рокова испоруке. У случају непоштовања договореног рока испоруке тужилац нема право на одштету од стране туженог, а тужени је ослобођен обавеза поштовања рокова испоруке у случају уговором предвиђених ванредних догађаја и више силе. Обавеза тужиоца је да рачуне плати у року од 60 дана од дана испоруке и наведени рок се Анексом може изменити. Тужени је задржао право да прекине испоруку у случају да тужилац не врши плаћања у уговореном року. Чланом 14. Уговора је предвиђено да ће на име обезбеђења испуњења свих обавеза преузетих овим уговором дистрибутер испоручиоцу предати неопозиву банкарску гаранцију која гласи на износ од 150.000,00 еура у динарској противвредности са важношћу од 01.07.2008. године до 31.12.2008. године. Уговор је ступио на снагу даном потписивања и важи до 31.12.2010. године, а према члану 18. Уговора у случају његовог престанка по било ком основу дистрибутер нема право на обештећење на име goodwill-а или другу сличну накнаду. Парничне странке су Анексом од 03.03.2008. године измениле члан 9. Уговора који се односио на рокове плаћања па су уговорили да ће плаћање рачуна за прво пуњење фрижидера тужилац платити најкасније до 31.07.2008. године, а да рачуни за све остале испоруке робе доспевају за плаћање у року од 30 дана од дана испоруке. Чланом 2. Анекса предвиђено је да тужени задржава право прекида испоруке у случају да тужилац не врши плаћања у уговореном року. Из налаза и мишљења судског вештака, његове допуне и исправке утврђено је да тужилац није испунио своју уговорну обавезу. Последњу испоруку сладоледа тужени је извршио дана 24.08.2008. године и фактурисао је рачуном бр. ... у износу од 567.914,64 динара. Тужилац је у моменту последње испоруке већ био у доцњи са испуњењем обавеза по рачунима који су доспели за наплату 31.07.2008. године, а којима је фактурисан сладолед за „прво пуњење“ и то по рачуну бр. ... на износ од 2.964.589,21 динар и рачуну бр. ... на износ од 2.266.372,76 динара.

Предмет тужбеног захтева је накнада штете и изгубљене добити због непоштовања уговорних одредби у погледу испоруке робе.

Нижестепени судови су на основу овако утврђеног чињеничног стања закључили да тужбени захтев није основан, јер тужилац у току поступка није доказао постојање основа за накнаду штете.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили одредбе члана 122, 126, 154, 155 и члана 158. Закона о облигационим односима, када су одбили захтев тужиоца као неоснован. Разлоге које је навео другостепени суд у својој одлуци, као правилне прихвата и ревизијски суд.

Наиме, нижестепени судови су утврдили да тужилац није извршио своје уговорне обавезе, на начин и у роковима како је то предвиђено уговором и анексом. Стога је испуњен уговором предвиђен услов за обуставу испоруке робе од стране туженог те је ревизијски навод да је тужени неоправдано прекинуо испоруку робе тужиоцу, неоснован.

Насупрот ревизијским наводима нижестепени судови су приликом одлучивања у овој правној ствари правилно имали у виду одредбе Закона о облигационим односима који се односе на накнаду штете. Према члану 154. Закона о облигационим односима ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, а члан 155. истог Закона прописује да је штета умањење ничије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакле користи) као и наношење другом физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета). Члан 158. Закона о облигационим односима прописује да кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерно или непажњом.

Применом цитираних одредби у овом спору, тужилац на коме је у смислу члана 231. Закона о парничном поступку био терет доказивања, је морао доказати постојање штете, затим одговорност туженог односно постојање његове штетне радње, те узрочно последичну везу између радње штетника и претрпљене штете.

Испитујући постојање штетне радње у погледу неосноване обуставе испоруке робе од стране туженог, правилно су нижестепени судови оценом изведених доказа и применом правила о терету доказивања закључили да су били испуњени уговорени услови за прекид испоруке робе, а тиме и раскид спорног уговора од стране туженог.

Изведени докази у првостепеном поступку упућују да тужилац није извршио обавезу плаћања цене у уговореном року ни за „прво пуњење“. То је уједно и према одредбама самог Уговора разлог којим се конституише право друге уговорне стране да обустави даљу испоруку робе, што је у складу са овлашћењима повериоца по члану 122. Закона о облигационим односима.

С обзиром на наведено правилно су нижестепени судови закључили да тужилац не може основано потраживати од туженог накнаду штете због обуставе испоруке робе, јер до закључења главне расправе није пружио доказ да је благовремено испуњавао своје уговорне обавезе у погледу плаћања цене за већ испоручену робу (чак ни у накнадном року), због чега је тужени у смислу члана 122. Закона о облигационим односима имао основ да обустави испоруке по

уговору и није одговоран за умањење имовине тужиоца у утуженој висини. Зато су правилно нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца у целости.

Без утицаја су на другачије одлучивање у овој правној ствари ревизијски наводи тужиоца да је тужени своје потраживање могао намирити пуштањем на реализацију средства обезбеђења, па неплаћање о доспелости не може бити разлог престанка испоруке сладоледа. Тужени као поверилац има овлашћење да бира да ли ће искористити примљена средства обезбеђења или не.

Према члану 2. Анекса уговора предвиђено је да тужени задржава право да прекида испоруке у случају да тужилац не врши плаћања у уговореном року. Стога, тужени није имао обавезу да посебно образлаже тужиоцу зашто прекида даљу испоруку робе, па су неосновани ревизијски наводи у том смислу.

У ревизији се у суштини понављају сви разлози истицани у жалбеном поступку, а који су правилно оцењени као неосновани, па их ревизијски суд неће детаљније образлагати у овој пресуди јер би се на тај начин само понављали ставови изнети од стране другостепеног суда.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које се пази по службеној дужности, Врховни касациони суд на основу процесних овлашћења из члана 414. став 1 и 2. Закона о парничном поступку је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић